

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Історико-політичні проблеми сучасного світу:
Збірник наукових статей. – Чернівці:
Чернівецький національний університет,
2022. – Т. 46. – С. 231-233

Modern Historical and Political Issues:
Journal in Historical & Political Sciences. – Chernivtsi:
Chernivtsi National University,
2022. – Volume. 46. – pp. 231-233

© Януш Ковальчик¹

© Андрій Стецюк²

Історія та пам'ять у контексті інформаційної війни Росії проти України

Historia i pamięć w warunkach wojny informacyjnej Rosji przeciwko Ukrainie

międzynarodowa dyskusja
30 listopada 2022 r., godz. 10:00, sala A.4.35, ul. Głęboka 45, Lublin
Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS

Під такою назвою 30 листопада 2022 року на Факультеті політології та журналістики Університету Марії Кюрі-Склодовської у Любліні відбулася міжнародна наукова дискусія. Організаторами зустрічі виступили Фонд Рената Ахметова, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (КНУ), Інститут політичних наук та адміністрування Університету імені Марії Кюрі-Склодовської (УМКС) та Центр Східної Європи УМКС.

В дискусії взяли участь: проф. Марек Петрась, дирек-

тор Інституту політичних наук та адміністрування УМКС; пані Наталія Ємченко, PR-директор System Capital Management, Фонд Ріната Ахметова; доц. д-р Олена Добржанська, проректор із зв'язків із громадськістю КНУ; проф. Валентин Балюк, директор Центру Східної Європи УМКС, Інститут політичних наук та адміністрування УМКС; д-р Якуб Ольховський, Інститут політичних наук та адміністрування УМКС, Інститут Центральної Європи УМКС; Дмитро Тузов, журналіст Радіо «СЗ», медіаексперт «Громади». Представники українських інституцій взяли участь у дискусіях дистанційно, за винятком пані Наталії Ємченко, яка була присутня особисто.

Центр Східної Європи УМКС запросив до участі у цьому важливому форумі представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (ЧНУ). До дискусії долучилися: завідувач Кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій д-р габілітований (з політичних наук) Віталій Макар, професори Юрій Макар та Сергій Федуняк, а також доц. Владислав Струтинський. Буковинські науковці, між іншим, відзначили важливість подібних міжнародних заходів для захисту України від неспровокованого нападу з боку РФ, спрямованого на ліквідацію Української державності та зруйнування національної ідентичності українців. При цьому представники ЧНУ підкреслили, що Центр Східної Європи УМКС впродовж багатьох років виступає ініціатором проведення міжнародних наукових форумів, спрямованих на підтримку незалежної України.

¹ Доктор наук, експерт Центру Східної Європи Університету імені Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Республіка Польща. E-mail: jzkowalczyk@gmail.com.

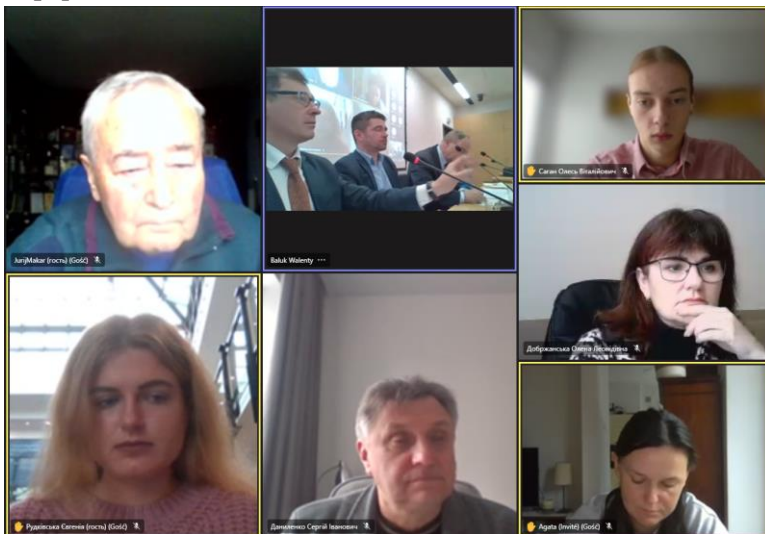
² Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна. E-mail: a.stetsyuk@chnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0002-2948-7161>.

«русского мира», яку просуває Москва, він додав, що «ми маємо справу з привласненням історії, особливо в контексті Київської Русі. А історія — це ідентичність, це відчуття окремішності».

Пані Наталія Ємченко повідомила, що з 2014 року Фонд Ріната Ахметова збирає свідчення людей, які переживають трагедію російського вторгнення. Фондом наразі зібрано близько 50 тисяч усних розповідей, що у світовому вимірі поступається лише кількості зібраних свідчень Інститутом Яд Вашем у Ізраїлі. Доповідачка підкреслила, що «дуже важливо говорити про причини російської агресії». За її словами: «Це війна ідентичностей, мета якої полягає у тому, щоб знищити Україну як суверенну державу». На завершення вона зазначила, що «нинішнім найважливішим завданням є деокупація України як держави, а також її історії. Очевидно, що ми повинні це робити разом з об'єднаною Європою. Українці не виграють війни, якщо не відновлять власної історії і не проведуть деокупацію території».

Д-р Якуб Ольховський сказав, між іншим, що «завданням тих, хто займається просвітницькою діяльністю, є відтворення історичної пам'яті». Він звернув увагу на те, що як окремі особи, так і соціальні групи а також загалом нації є носіями власної ідентичності. Побудова державності кожного народу неможлива без національної ідентичності. При формуванні колективної ідентичності слід використовувати сучасні інструменти, в тому числі нові технології. На думку д-ра Ольховського, сучасна Україна ефективно використовує їх у своїх стратегічних комунікаціях. При цьому він звернув увагу на необхідність розвитку вміння перевіряти отриману інформацію.

закладе основи майбутнього розвитку незалежної України».

Відкриваючи засідання проф. Марек Петрась повідомив, що того ж дня було підписано угоду про співпрацю між УМКС та Фондом Ріната Ахметова, на основі якої Університет візьме участь у розробці методології документування воєнних злочинів, скоєних Росією в Україні. «Актуалізуючи тему семінару, хочу чітко підкреслити, що військові дії Російської Федерації проти України, окрім захоплення її територій, супроводжуються й привласненням історичного минулого України. Сьогодні ми говоримо про проблему вкраденої історії», – сказав він. Говорячи про концепцію

У свою чергу, доц. д-р Олена Добржанська зазначила, що «Україна об'єдналася для перемоги. Ми робимо багато – кожен на своєму місці». У цьому контексті вона підкреслила спільні зусилля як військових, так і мирного населення. У тому числі й працівників комунальних служб. «Ми щиро віримо, що переможемо. Після нашої перемоги розпочнеться новий етап усього життя суспільства: оновлення, перебудова, а також наша самовіддана визвольна боротьба при активній допомозі союзників

Редактор Дмитро Тузов акцентував увагу на відповідальності за розв'язання повномасштабної війни Росії проти України ідеологів Кремля. Він заявив, що носії сучасного російського нацизму вважають необхідним повернути Росії «втрачене», тобто повернутися до кордонів колишнього Радянського Союзу.

Пані Наталія Ємченко додала, що російська влада аргументує своє повномасштабне вторгнення на територію України, фальсифікуючи історію: «Денацифікація України і порятунок російськомовного населення від насилля нинішньої української влади, були проголошені офіційною метою т.зв. "спеціальної військової операції". Якщо її розшифрувати, то це означає витіснення української мови як державної, ліквідацію української державності та, зрештою, ліквідацію всіх носіїв української ідентичності».

Проф. Валентин Балюк зазначив, що Росія веде не лише мілітарну, але також когнітивну війну, елементом якої є інформаційна війна. «Історія та пам'ять є важливим сегментом консолідації нації та держави», – сказав він. За його словами, Володимир Путін досяг ефекту протилежного від очікуваного. «Путіну здавалося, що Української держави немає, або вона "не відбулася" як держава. Немає й українського народу, окремого від російського. Але

раптом виявилось, що є і держава, і народ, які ефективно відбивають зазіхання окупантів».

У дебатах взяли активну участь присутні учасники, у тому числі й студенти з України.

